

SZERKESZTŐI IRODA:

Működésnapja 21. szám. (Postaépület) hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Videkre postán, vagy helyben házhoz hordva
 16 frt. Negyedévre 4 frt.
 8 frt. Egy hónapra helyben 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnep napokon.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvár, Belkőzp-torxa 38. szám.

HIRDETESI DIJAK

Egy centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttéri cikkek

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

A diplomataék szerencséje.

Szerencsés csillagzat alatt született a Kálnoky gróf, a ki ez idő szel legfőbb intézője az osztrák-magyar monarchia külügyi politikájának.

Kevés hasonló állású államférfi eskedhetik akkora bizalommal, mint a Kálnoky grófot a magyar deszák, s legújabbban az európai sajtó írásai is megajándékozták. Már, hogy ez a nagy bizalmat az ő személyes érdemei, vagy szerencsés körülmények szereztek meg neki, az olyan kérdés, melyre könnyen meglehet felelni.

Annyi bizonyos, hogy mióta a Kálnoky gróf a Ball-platzi palotában, külföldi nem zaklatta fel a népek nyulását, és úgy látszik egyhamar nincs kilátás ilyféle európai mulatságra.

Hát ez mindenesetre egy neme a politikai sikernek, és Kálnoky gróf jogát beeperhetti-e siker tudatában — a hatalom jeleit, melylyel érdekelt körök megajándékozták.

Csak hogy másfelől az is igen valószínű, hogy a fennforgott viszonyok közt ez a siker egy másik diplomata sikerét is épp úgy követte volna, mint a Kálnokyét, a kinek egyéb érdeme között tan legnagyobbat az, hogy tud alkalmazkodni a viszonyokhoz, nem ellenkezik — Bismarckkal, a ki még is csak jobb dolog egy kétes értékű hadjáratnál, vagy holmi politikai mulatságnál.

Ez nyíltan tehát a Kálnoky politikájának sikere negatív természetű ugyan, de hát sokszor ez is valami, különösen egy olyan két testű és egy fejű állam — minő a miénk.

Hogy mit tett Kálnoky gróf, mint egy nagy monarchia külügyének intézője olyat, a mi indokolná vele szemben az érdekelt körök teljes megelégedését és bizalmát — azt ugyan bajos meghatározni abból a beszédből, melyet delegációban politikájának megvilágítására elmondott. E beszéd nem szólt be pozitív sikerekről, s csak annyit mond, hogy a monarchia népeit megóvta a külsőveszedelmektől.

És miként óvta meg? Hát szóval utján. Bismarck holmi közép-európai szövetséget hozott létre. Kálnoky jól secundált hozzá. Crispien meg vezette egészen addig, a társaságot. Ez a harmas szövetség a delegációban üdvözlöt, mint az európai béke biztosítója. Kálnoknak érdeme, hogy egy ilyen célú szövetséghez járult. És a népek halálával üdvözölhetik ilyen törekvéseket.

Ha tehát politikai sikerrel lehet szólni a Kálnoky gróf működésénél, akkor az ő sikere nem az alkotásokban — mert ilyenekre nem hivatkozhatik — hanem a dolgok rendjében keresendő.

Kálnoky okosan cselekedett, hogy nem állott a végzet útjába, nem csinált bajt másoknak, s nem keverte veszedelmébe a monarchiát sem. Ez is valami. Rászolgált arra, hogy helyeseljék a magatartását.

Egyik nagy dolgának tartják a bolgár kérdésben kifejtett működését. De hát mit tett a gróf?

Ellenezte Ferdinánd herceg trónfoglalását, holott tudnia kell vala, hogy a bolgárok szabad választás jogát sem a san-stefanoi, sem a berlini szerződés nem kobozták el, még csak nem is korlátozták. És Kálnoky, dacára annak, hogy a bolgár nemzetgyűlés egészen szabályszerűen választotta fejedelemmé Coburg herceget, ellenezte a herceg trónraléptét s ma sem tekinti őt legalis államfőnek, és nem is hozott létre vele semmi diplomáciai összeköttetést.

Hát a mi véleményünk szerint e kérdésben épen az lett volna Kálnoky gróf politikájának valódi sikere, ha keresztül viszi egyfelől a portánál a herceg választásának megerősítését és az érdekelt hatalmaknál a választás törvényességének elismertetését, s ez által hozzájárul ahhoz, hogy Coburg fejedelemisége ne függjön még mindig a levegőben, hanem valahára alkalom nyujtassék a bolgároknak országuk belső viszonyának rendezésére.

Avagy kell-e élenkebb czáfolat a Kálnoky politikai sikerei ellenében, mint az, hogy Coburg herceg a hatalmak ellenzése dacára trónt foglalt, s mint törvényes államfő tényleg uralkodik és kormányoz.

Ebben a kérdésben tehát nem a Kálnoky politikájának van sikere, hanem a Coburg herceg határozottságának, erélyének és a bolgár nép józanságának.

A mi a gróf egyéb sikereit illeti — azok sem külön természetűek a bolgár kérdésben követett politikájánál. Nem kezdeményezni semmit, nem üzni pozitív politikát sem keleten, sem nyugaton, megalkudni hol Bismarckkal, hol az oroszokkal, tehát élni egyik napról a másikra, lehetőleg kerülve a konfliktusokat — nó ha ez illő és találó mesterség egy külpolitikai vezető állam bölcsője — akkor igazva van Kálnoknak: jól végezte a dolgát, de másfelől azoknak is igazuk van,

a kik az ilyen tapogatózó politikáiról nem hajlandók nagy bizalommal viselkedni, s nem hajlandók ilyen sikerekből érdemet kovácsolni a gróf részére.

Kálnoknak szerencséje, hogy a szerencsétlenséget távol tartotta a monarchia népeitől. Ez lehet érdeme is neki, de már politikai sikerrel ne beszéljen — mert az csak aktív politikuskok működésének lehet eredménye.

Kálnoky gróf pedig ily sikerre épen nem szolgált rá.

Neki csak a szerencséjében van pozitívitás, de nem a politikai tényekben.

Politikai hírek

Az oklándi kerület ügyében a központi választmány e hó 16-ára hivatott össze, a választás valószínűleg december első hetében fog megtartatni. A függetlenségi párt jelölés céljából e hó 20-án készül értekezletet tartani.

A főispáni titkárok száma a jövő évben ismét szaporodni foghat. Tudvalevőleg eddig csak huszonegy főispáni titkári állás van rendszerezve, a jó és gyors adminisztráció érdekében szükségesnek véli azonban a belügyminiszter, hogy a következő évben még hat főispán mellé adassék titkár.

Magyar fegyvergyár. A magyar fegyvergyár felállítását — mint legújabb hírek — elvileg elhatározottat. A közös hadügyi kormány feladata eddigi álláspontját, s most a magyar honvédelmi miniszterrel a felállítás módjait felett tárgyalnak.

A horvát tartománygyűlés rövid ülésére tegnap meggyűlt. Az ülésnek az 1888-ra szóló tartományi költségvetés fogja tárgyalni a megválasztja a regnikoláris küldöttséget a Magyarországgal való pénzügyi kiegyezés ügyében. Összeülése után az országgyűlés is ki fog küldeni egy regnikoláris deputációt, minután a horvátokkal szemben fennálló pénzügyi kiegyezés 1887 végén lejárt. A küldöttségek aztán, ha az idén el nem készülnek feladatukkal, proponálni fogják talán a jelenlegi viszonyok egy év tartamára való meghosszabbítását.

A delegációk.

A magyar delegáció valamennyi albizottságai ma délelőtti ülést tartottak.

A hadügyi albizottság, melyen a közös kormány részéről Bylandt hadügyminiszter, rendes kíséretével, a magyar kormány részéről Tisza és Fejérváry voltak jelen, a választások tárgyalása után, a költségvetésben előforduló eltéréseket tárgyalta le.

A tengerészeti albizottság, melyen a bizottság tagjain kívül a tengerészet képviselői voltak jelen, Erdődy István gr. elnöklése alatt tartott ülésében hitelesítette a Bethlen gr. előadó által készített jelentést.

De nincs semmi mondani valója nekem Ferencz? Hát nem örül? Hát nem is emlékszik már rá?

Ferencz tiltakozó mozdulatot tett, mielőtt kalapja térdéről a szoba tulsó feléig gurult.

Természetesen rossznak, könnyelműnek tartanak ott ugye? Olyan az a falusi nép! Maga is annak tart nemde?

Ferencz csak nézte, amint a szépleány felugorva a székéről hevesen járt a szobában s az utolsó kérdésnél megállva előtte, melyen a szobába nézett.

Nem bírta ki — régen keresett — most rettegve tekintett — csak hebegte többször egymásután:

— Oh! én... nem... dehogyan...

Nellike ezalatt az ablak elé állt s háttal felé fordulva nézett ki azon. Az ablak külső párkánya körül tekerődött v. d. szőlő indák sűrűn induló levelein megrengett el, csak néha pillantva hátra a szobánál ott álló Ferenczre. A virágágások már csak ősi rózsáktól tarkáltak s a rózsák bokrokban másodszori beteges rózsák nyíltak. Kinyitotta az ablakot s odaintette Ferenczre. Rákönyökölve az ablak párkányára s helyet mutatott Ferencznek maga mellett, ki félkarjára támasztotta fejét. A verőfényes déli nap elhallo sugárjai a szőlő indák között áttörve bevonták fényével a Nellike szőke haját s életveg, halvány színt kölcsönöztek arczának, piros ajkának. Így álltak pár perczig, mielőtt egy szőlő levél estében odahullott hajára s az fellezzengett.

Ferencz — kezdte Nellike a beszédet — mit csinál az atyám, mit mondtak otthon az emberek, mikor elhagytam a falut?

Ferencznek nem volt ideje, hogy semmi okos dolgot elgondoljon, hirtelen megdöglősen felelt.

— De nincs semmi mondani valója nekem Ferencz? Hát nem örül? Hát nem is emlékszik már rá?

Ferencz tiltakozó mozdulatot tett, mielőtt kalapja térdéről a szoba tulsó feléig gurult.

Természetesen rossznak, könnyelműnek tartanak ott ugye? Olyan az a falusi nép! Maga is annak tart nemde?

Ferencz csak nézte, amint a szépleány felugorva a székéről hevesen járt a szobában s az utolsó kérdésnél megállva előtte, melyen a szobába nézett.

Nem bírta ki — régen keresett — most rettegve tekintett — csak hebegte többször egymásután:

— Oh! én... nem... dehogyan...

Nellike ezalatt az ablak elé állt s háttal felé fordulva nézett ki azon. Az ablak külső párkánya körül tekerődött v. d. szőlő indák sűrűn induló levelein megrengett el, csak néha pillantva hátra a szobánál ott álló Ferenczre. A virágágások már csak ősi rózsáktól tarkáltak s a rózsák bokrokban másodszori beteges rózsák nyíltak. Kinyitotta az ablakot s odaintette Ferenczre. Rákönyökölve az ablak párkányára s helyet mutatott Ferencznek maga mellett, ki félkarjára támasztotta fejét. A verőfényes déli nap elhallo sugárjai a szőlő indák között áttörve bevonták fényével a Nellike szőke haját s életveg, halvány színt kölcsönöztek arczának, piros ajkának. Így álltak pár perczig, mielőtt egy szőlő levél estében odahullott hajára s az fellezzengett.

A külügyi albizottság Széchenyi Antal gr. elnöklése alatt tartott ülésében Falkó-Adó felolvasta a jelentést, s a javaslat Andrássy és Apponyi azon kijelentése után, hogy változatlanul elfogadják, az egész albizottság által változatlanul és egyhangulag elfogadtatott.

E fennebb nevezett albizottság két jelentése a holnap tartandó nyilvános ülésben fog benyújtani.

A pénzügyi albizottság Harkányi Frigyes elnöklése alatt tartott ülésében tárgyalta és befejezte a pénzügyminiszteri és a főszámszéki költségvetést.

Külföldi sajtó a külügyi vitáról.

A magyar delegáció szombati ülésén lefolyt külügyi vita alkalmával mondott beszédekkel foglalkoznak a külföldi lapok.

Mint Rómából távirják Kálnoky gróf kijelentései és a magyar delegáció tagjainak nyilatkozatai alkalmából a „Riforma” oda nyilatkozik, hogy a kijelentéseket a szerencsés helyzet örvendés megerősítésének tekintik, melynek létrehozásán barátai közreműködtek, és melyet fenntartani ezek képesek is.

Az orosz fővárosban megjelenő „Journ. de St. Petersburg” bekarja várni Kálnoky gróf beszédének hivatalos szövegét, minután a beszéd bizonyos részei okot adnak némi megjegyzésekre és nagy meglepetést idéznek elő: ma csak azt constatálja, hogy a szempont, mely szerint Kálnoky gróf Coburg herceg helyzét felfogja, lényegesen különbözik az orosz kormány álláspontjától. Kálnoky véleménye szerint e helyzet törvényességéhez csak a hatalmak beleegyezése hiányoznék, az orosz kormány ellenben soha sem ismerte el a sopathi választás törvényes voltát, mivel a szobranje maga is csak az erőszaknak és törvénytlenesnek eredménye. Tekintettel ezen meglehetősen véleménykülömbökre, mely ezen kiinduláspont tekintetében fennáll, igen nehéz, a bolgár válság jellege iránt megegyezésre jutni. A mi Kálnoky gróf törekvéseit illeti, hogy Oroszországot a béke ügyének megnyerje, nem kell kiemelni — mondja a lap — hogy sokkal erősebbnek volna, ha azok más czimre irányoztatának. A békét Oroszország épp oly kevésbé veszélyezteteti, mint a balkán népek függetlenségét. Kálnoky szavai olyanok, melyeknek sikere a parlament előtt biztosítva van, de a melyek csakis erre a sikerre számílvak.

Az angol lapok kedvezően és jóakaratlag fogadják a Kálnoky beszédét, különösen pedig utalását az angol politika céljainak azonososságára. Ez utalás — megjegyzi a „Daily Chronicle” — megszállja azon megjegyzést, hogy Angolország, jóllehet nem képezi a szövetség egy részét, mégis barátságos oltalmi körön belül áll és kész szükség esetére a béke fenntartása érdekében közreműködni. — A „Daily Telegraph” ezen beszédet a politikai horizonton a legújabb jelnek tekintik, mely a jövő évre jobb békekilátásokat nyújt.

Az atyja ritkán beszél magáról s az emberek sohasem emlékeznek.

Téhat meghaltam rájuk nézve... Jól van ez így. Ugy sem szeretett senki ott engem. Atyám sohasem tűrtetett, csak mostohája s dacos akaratos természetű voltam s az emberek... Oh! azok unalmasok voltak egytől egyig s csak fájó rájak a visszaemlékezés.

Újra hosszasan elgondolkodott. Ezalatt a nap egészen eltűnt a magas házak megett. Beeszküdt az ablakokat s hangul végig dűlt a diványon fejét hátra támasztva.

Mig kiszedte hajából a tüket s leboctatva hosszú selyem árban hátravetette fejét, beszélt:

Pedig sohasem fogok többé visszamenni. Mi várna otthon rém? Atyám hideg, durva bánásmódja s az ostoba falusi emberek lenéző, fűrkésző pillantásai... Pedig vágytam... Eljövetelem után pár hónappal áhitatalt gondoltam arra, hogy megszökjem e tűrhetetlen városi zajból... De baba... oh! nem. Valahová egybűtve, hol az emberek nem kérdeznék, nem találnak életemből semmit. Hol nem bántana a mult emlékeivel s nem kizozna a jövő bizonytalanságával... Értethetlen dolgok ezek maga előtt Ferencz; de jó barátom lesz ugye? Majd elbeszélék mindent s maga hazamenye ki fog menteni az emberek előtt.

A szürkület homálylyal vont be a tárgyakat a szobában mikor Ferencz elment Nellikétől. A nélkül, hogy az anyai utasításokba többé belepillantott volna, tért vissza a vendéglőbe szobájába.

Elfelelte a lámpát is meggyújtani. Leült a székre s gondolkodott. Visszaszállt lelkében falujába. Felidézte a gyermekéveket, melyeknek csak egyetlen fájó emléke

A ki „jeles” Marostordában.

Balla Gyula ur nem bír az 1883. évi I. t. cz. 3 szakaszában meghatározott qualificationál, de minután B. Baffy Zoltán nem szokott törvényeket olvasni souverain megvetéssel viseltetvén az effele lateiner foglalkozások iránt: tehát kinevezi főispáni „hatalmánál” fogva tiszteletbeli jegyzőnek a vármegyéhez.

Eat a törvénytelen intézkedést Berzenozey István megprotestálja a vármegye közgyűlésén, s minután ott sem vétetett figyelembe a törvény, tehát megfolyamodja a belügyminiszterhez.

A belügyminiszter igazat ad Berzenozeynek s kijelenti, hogy Balla Gyula ur nem alkalmazható mert nincsen törvényes minősítése.

A világ minden józan embere azt hinné, hogy ezzel az ügy be van fejezve. Pedig nincs.

Van ugyanis az 1883. évi I. t. cz.-nek egy szakasza, mely így szól:

„Az egyes miniszterek fölhatalmaztatnak, hogy — ha azt a szolgálat érdeke kívánja — a szakirodalom vagy a gyakorlati téren kitűnő egyéniségekre nézve az alaki képzettség hiányától való felmentést Ó császári és apostoli királyi fellegénél kieszközölhessék.”

E szakasz a törvény legjozanabb, legpraktikusabb és legméltányosabb intézkedése. Mert világos, hogy a gyakorlati élet és a szakirodalom jobban megérti a jó embert, mint a tanárok vizsgálja. Mert világos, hogy Tisza Kálmánból jó szolgabíró tudna lenni, ha nincs is meg hozzá az irrott bizonyítványa; valamint Gulay Pál is csak megtudna írni egy vármegyei jegyzőkönyvet, pedig a törvényes minősítése hiányzik.

De kijátszásra és durva visszaélésre vezet e szakasz, ha kiforgattatik eredeti értelméből és szándékából, s boronálási eszköznek használtatik a protekció sütét utvesztőiben, így:

Balla Gyula ur soha sem működött a szakirodalom terén, sem kitűnő egyéniségnek nem bizonyult a gyakorlati téren. És a főispán mégis fölterjesztette Balla Gyula urat, hogy a belügyminiszter útján, az idézett szakasz alapján, Ó felségénél eszközöltessék ki az alaki képzettség hiányától való felmentést.

Nem tréfálkozunk. Valóban így van. B. Baffy Zoltán csakugyan azt hiszi, hogy Balla Gyula ur „kitűnő egyéniség.”

Kitűnő egyéniség, a szó mindennapi értelmében igen sok van. Kivált ha vesztük a jubileumokat, meg aztán a hivatalos lakomák tosztaikat, vagy akár választások alkalmával a pártlapokat ha jelöltjeikről emlékeznek meg: de kitűnő egyéniség a

volt, a Nellike eltűnése. Három éve hogy utolszor látta otthon s azóta elröppentek a gondatlan napokkal a mult emlékei is, csak ez az egy maradt meg lelkében... S most viszontlátta s mintha csak a tegnapi vált volna meg tőle. Ugyanaz az elégedetlen, komor arcz csak kissé halványabb s az a fájó, panaszos tekintet, melyet eltűnése előtti napokon hordott. Atyja mogorva, szigorú ember — de hisz azt mondták az emberek — mind olyanok a mostoha apák.

Késő est volt már mikor a szobaleány bejött, gyertyát gyújtott. Ferencz fekdüni akart; de szemébe ötlött a zsebéből kikanakáló anyai utasítás. Kezébe vette s megnézte a következő pontot.

Abban meg volt hagyva, hogy megérkezéséről azonnal levél irandó.

Ferencz tul engedelmes volt. Kivette a táskából levélpapírjait, s megírta a levelet. Abban, hogy találkozzon Nellikével, ki szép, s panaszkodik s kivel ő egy házban fog lakni. Tulajdonképen az egész levele a Nellikéről írottakkal volt tele s aztán másnap az anyai utasításokhoz híven beiratkozott, átköltözött a Nellikével szomszédságába, ki az első napon még panaszos volt — sokat — sokat kérdőzködött faluja felől s csak ha atyjáról beszélt volt ingerült.

A harmadik nap már egészen megszokták egymást.

Estefélő olyan bizalmas, gyermekbarátságos volt egymás mellett a Nellike szobájában, mintha az a három év mit se történt volna ki a régi évek megszokottságából. Ferencz is közlekenyebb lett már s egész rajongással beszélt otthonáról — az elhagyott egyszerű, falusi életéről, az erdőről, rétről, melyek mindtőttől emlékeinek elhagyott; de soha sem feledett tanui.

Nellike mosolyogva — bár arczán a visszalelés fájó benyomásával hallgat-

AZ „ELLENZÉK” TÁRCAJA.

1887. november 8

Az új lakás.

Lebedi Ferencz írásta magáról az utasításból kihuzva az anyai utasításokat, megnézte az első pontot, mely így szólt:

„Megérkezés után első dolog szállást keresni!”

Az édes anyai parancsok iránt való engedelmség érzetével járta be az utasításokat.

Másfelőlai hiábavaló benyitogatások s tudakozódások után tért be a Képezdeudvarba. Már a második házban szemébe talált:

„Egy butorított szoba kiadó.”

A megszokottsággal járó bátorsággal nyitott be. Két nedves szoknyájú szolgálólánadt ki a csemetékre. Elmondta nekik, hogy mi jártaiban van. Az egyik elvezette a udvar felől kiadozó szobába, ki nyitotta az ajtót s hátraállt.

Bent a rendes dekoráció tárult a Lebedi szemei elé. Két szék, egy ágy, asztal, szék. A szoba kicsiny volt, de csendes és tisztaságos.

Az elője siető háziasszonnyal nem aludt, kifizette a kért bért s kifelé indult. Az egyik cseledt konfidensül hallhatólag mondta oda a másinak:

„Jaj de csinos, egészséges képű urfi, annak, hogy most jött faluról.”

Ferencz nem zavarta meg e fillének a szót.

Rendíthetetlen nyugalommal vette ki a szobából az utasítást, hogy megtekintse a második pontot.

szó törvényes értelmében, mikor tudjuk, hogy Magyarország törvényhozása eddigelő csak két fának — József nádor és Deák Ferencnek nagyságát — ígattat törvénykönyvbe, fájdalom igen kevés van.

Merő képtelenség azt várni tőlünk, hogy mi Balla Gyula urat olyan kitűnő egyéniségnek tartsunk, a minőt a törvény feltételez. Hogy megbomolják a törvényes rend s királyi beavatkozás váljék szükségessé Balla Gy. ur aljegyzőségének miatta: no ilyen kitűnőségnek őt nem ismerhetjük el.

Régi példaszó: „inter vacas, bos est abbas”; hanem annyira még Marostordában sem vagyok, hogy Balla Gyula ur „ökör” számba menjen.

Mit gondol b. Bánffy Zoltán, hogy a kitűnőség minő foka illeti meg őt magát, mikor ő még a Balla Gyula kitűnőségét is akortára becsüli, hogy tudomást vegyen arról a magyarok apostoli királyja?

Itt a törvény. Rendkívüli esetekben a királynak joga van a törvény fölé helyezni. B. Bánffy Z. azt hiszi, hogy a Balla Gyula kitűnősége ilyen rendkívüli esetek sorába veendő fel. „Királyi kegyelemnél fogva megengedem, hogy — tekintve a haza szolgálatában szerzett kitűnő érdemeit — Balla Gyula... s. t. b. Nem veszi észre b. Bánffy Zoltán a helyzet komikumát? Azt kívánja, hogy ő Felsége lássa meg Balla Gyula urat, holott még a szomszédja sem látja őt. Hol vannak érdekei? Mit tett? Marostordai műnyelven szolva „hol ténykedett?”

Nem vagyunk gazdagok a jelesekben. Kár tehát a gyertyát véka alá rejteni. Hadd lássuk a Balla Gy. ur műveit, érdemeit, szolgálatait. Győzzenek meg minket is az ő pótolhatatlanságáról és nélkülözhetetlenségéről. Állítsanak fel méreletet arról, hogy mit veszít a közügy ha nem lesz aljegyző, és mit fog nyerni, ha lesz. Mi mindig meghajlunk az okok sulya alatt. Csak lássuk az okokat.

A magyar egyetemek egy- másra négy százsz. kvalifikált jogászifjút adnak át évenként az életnek. Az akadémikából is kikerül egy száz vagyis ötszáz ifjú lobogtatja évenként a jó bizonyítványt, mint megilletésének és jövőjének zászlóját. Nem lehet tehát mondani, hogy nincsen kellő kínálat. S ha ily körülmények között b. Bánffy Zoltán mégis eltér a törvénnyől, nemcsak, de magához a Felséghez apellál, hogy a törvény rendelkezése alól Balla Gyula ur kivétellessé: akkor ő köteles az igazság, a törvény és a méltanyosság nevében igazolni azt, hogy Balla Gy. ur. valamennyi állást kereső jogvégzett ifjúnál alkalmasabb, kitűnőbb és képzetebb.

Hát tessék ezt igazolni; de nem engedjük, hogy csak sutyomban, a főispáni előszoba gyér világossága mellett Balla Gyula ur kitűnőségnek dekretáltsassék.

A horvát tartománygyűlésből.

Zágráb, nov. 7.

A tartománygyűlés mai első ülésén, Horvát elnök jelentést tett a felirat átnyújtásáról 6 felségének. A tartománygyűlés elnökét és alelnökét 6 felsége okt. 22-én ünnepélyes kihallgatáson fogadta. A felira-

tót átnyújtván, Horvát elnök beszédet intézett 6 felségéhez.

A beszédre a király a következőkben válaszolt:

Örömmel fogadom e feliratot és az abban a horvát-szlavon országgyűlés részéről kifejezésre juttatott hűség és hódolat nyilvánítását. A tartománygyűlés és kormányom közötti örvendetes egyetértés, mely a jelen válaszfeliratban ezúttal is nyilvánul, a legbiztosabban kezkesedik arra nézve, hogy a tartománygyűlés továbbra is loyális módon áldásos tevékenységet fog kifejteni, a mit én szeretett horvát és slavon királtságom jólétére teljes szívetel kívánok.

Az elnök ezután kihirdette mindazt, a mi beérkezett.

Azután a kormány beterjesztette az 1888. évi költségvetésére vonatkozó törvény javaslatát.

A költségvetési javaslat szerint az autonóm közigazgatás összes költsége 1888-ra 6.408.548 forint; az 1887-re elfogadott 6.389.752 frtnyi budget-tal szemben, a szükséglet tehát 18.796 forinttal több. Ugyanazon mértékben nagyobb az előirányzott fedezet is, a mely így a szükséglet többlettel kiegyenlíthető.

Székely-alap Csikban.

Évek előtt néhány ezer forint gyűlt össze Csikmegyében a székely-kivándorlás megakadályozása céljából. Az összeg hatóságilag kezeltetik, alispáni felügyelet alatt, s valakinek az indítványára az alapkezelők azt a határozatot hozták, hogy e pénz kamatoztassék száz évig, s akkor fordítsák a kiittott ózál megvalósítására. Erre a „Kolozsvár” igen helyesen kifejtette, hogy az alapkezelők hibáztak, mikor egy évető kérdés megoldását száz esztendőre napolták el.

Csikmegye alispánja közelebből jelentést tett az alaplól s a „Kolozsvár” azzal vádolta, hogy föllépésének háttérre van s hogy az összeget elakarja vonni eredeti céljától.

E gyanúsítást a „Kolozsvár” nem érdemli meg. A Kolozsvár nem akarja a pénzt eredeti céljától elvonni, hanem épen arra akarja fordítani, midőn indítványozza, hogy ezen alap adassék át valamely formában az Emléknek, hogy a székelyek kivándorlásának nyugatra terelése ez által is előmozdítassék. Hanem igenis elvonatik smaz összeg az eredeti céltól, ha száz esztendőig heverőben van kamatoztassék végett; mert vagy nagy betegség a székely kivándorlás, vagy nem az. Ha betegség, akkor minél előbb elejét kell venni s minden rendelkezésre álló eszközzel gyógyítani és enyhíteni kell azt; ha pedig nem betegség, no akkor fölösleges egy mostani munkálkodás, mint a jövőre való tökégyűjtés. Ám, mindnyájan tudjuk, hogy itt egy nagy nemzeti vér és munkavesztés forog fenn. Minél tovább marad így, annál veszélyesebb mérveket ölt az elvérsz. A ki nem nyújt imminens segélyt: elkésik. Meghalt lóra már nem kell patkó. Ha a székelyek szegénysége, munka hiánya s ebből folyólag kivándorlása száz évig tart, hiában gyűl össze a nagy töke, mert nem lesz a ki fölhasználja. A világ gyorsabban mozog, halad és változik, mint

mintha a csüggedés komor felbőlt akarta volna arról elúzni, s aztán egy hirtelen támadt, megnyugtató eszme derűje vonult végig arczán...

S ezzel a tiszta, nyugodt arccal találta atyja más nap a — ravatalon.

Bartha Imre.

Ujabbkori hamupipóke.

— Angol regény. —

Az „Ellenzék” számára fordította: Amica.

VIII.

(Folytatás.)

Magda soha sem emlékezett vissza, hogy ez a délután hogy telt el. Homályosan emlékezett, hogy a gyermekek kérdéseire válaszolt, hallotta a tapsolást, éljenzést, a vidám zenét, látta a napfényt, a zöld mezőt, a tarka színű ruhákat. De egész világosan csak a Wolf Alicék arckifejezését látta, midőn az előre lépett, hogy Etnelnek lényes győzedelme felett szerencsét kívánjon, s karját felajánlva a tea sátorba vezette.

Néhány percz múlva Mowbrayné felállt, s zöld bársony ruhájában mosolyogva, s ragyogó szépen, keresztül ment a játék téren, s egy pillanatra a halvány gyászruhás leány mellett meg állott.

Lockhart kisasszony kegyed fázik, mondá nyájában. Nem jó volna ha téazna? A gyermekek is szívesen vennék.

Udvári kisérlettel tovább ment, de Magda mozdulatlanul ült. Eszavának nem volt értelme előtte, ámbár tisztán hallotta. Midőn azonban a gyermekek zajongani keztek körülötte, s az anyjuk kívánságát pártolták, felállt, s elment velük a sátorba, hol számtalan kis kerek asztalok állottak és egy hosszú asztal melyen csészek s tea kannák voltak felhalmozva.

a hogy Csikmegyében gondolják. Ákut bajjal szemben: „bis dat, qui cito dat.”

Épen ezért helyeselnék és teljertartmulag magunkévá tesszük a „Kolozsvár” következő cikkeit:

„Tudvalevő dolog, hogy az Emke gazdaságos céljai közt elsőnek tűzte ki a szélesség és anya-állam közt megszakadt ethnographiai folytonosság helyreállítását, az u. n. megyék tengerében megmaradt magyarsági szigetek áthidalását.

Erősíteni akarja vonalak szerint a küzdő magyar közösségeket és pedig nem csak kulturális (egyházi, iskolai, ovi, népkönyvtári) szükségleteik kielégítése, hanem a gazdasági szempontoknak mindenkifölött való méltatása által.

Igy fölvetett a munkaprogramba e vidékek iparának s mezőgazdaságának fejlesztése, hitelviszonyainak megfelelő pénzintézetek által egészséges irányban kielégítése, népességének székely elemek odavonása által fölírassítása, bővítése, átalakítása.

Ha nem is lett volna az Emke gazdasági terének alapgondolata a székely kivándorlás, — vagyis, ha úgy tetszik, kiszivárgás — nyugatra befelirányítása, alpgondolatát kellett volna lennie e kettős feladat által, melyek egymást egészségesen föltételezik: ismét a szélesség benépesítő colonizáció tenni az u. n. megyéket, ez által itthon tartva a kimenőket onnan, s föl emelve az enyészőket itt.

Kitelepítő székely szakszótály alakult az Emke kebelében, melynek konkrét feladatává tétetett, hogy a kitelepítés csak esztendő eszméjével elvégre gyakorlatilag foglalkozva, megállapítsa — hogy úgy mondjuk — a nemzeti vércirculatio és vérttransfusio ez esetének rendszerét, s ezzel kapcsolatban az eljárás praktikumát, a költségvetést.

A nagy közönség, a nemzet szeme előtt folyt le, s foly mind maig e szakosztály körvonalokat kereső, alapvető eszközköz után néző nemes, hazañas, tiszta munkálkodása.

E szakszótály elnöke gróf. Bánffy Béla, a magyar képviselőház alelnöke; előadja Bartha Miklós, az „Ellenzék” szerkesztője. A tagok közt, mint tevékeny résztvevő, van magának Csikmegyének kiváló főispánja, Mikó Balint, továbbá rokoszenes orsz. képviselője Györfly Gyula. Az összesen 17 tagból álló szakszótály többi munkásai mind az egyes székely megyék előkelőségei, szakemberei: Potcs József és id. Daniel Gábor főispánok, dr. Török Albert alispán; Kovács Ferenc apátplébános; tagok továbbá Horváth Gyula és Ugron Gábor, Szathmáry György és Orbán Balázs. A megyékből gróf B. thlen Géza főispán, Szabó József az erdélyi gazdasági egyelet intéző elnöke; kitűnő szakférfiak, mint Bedő Albert, Gamauf Vilmos kir. tanácsos, Gálffy Sándor jószágigazgató, id. Gáspár János, az erdélyi közmívelődési élet e tisztességes nestora.

Azt hisszük, hogy e „háttér” ben csakugyan oly válogatott előkelőségek s oly tapintattal kismélt férfiak állanak, kikhez sem politikai, sem osztályi, sem felekezeti, sem közéleti, sem szakképzettségi illet nem férhet, sőt a kiknek csak a legmélyebb hálával adózhat a nemzet, hogy erőf, időt feláldozolag utaznak, tanácskoznak, exponálják magukat a szélesség szent érdekében, mely nem egyesek, hanem mindnyájunk édes közügye, megoldandó nagy feladata.

A mi pedig a szakszótály eddig történt megállapodásait, elveit illeti, ismétlen közzé voltak azok téve pártkülönbség nélkül a hírlapokban s meg lettek küldve Csikmegye alispánjához, mint az Emke csik-

megei választmányának érdemes alelnökéhez, az egyesület évkönyvében.

A 26-ik lapon részleteknek ki van fejtve a kitelepítés három főágának: az iparos telepítésnek, a földműves telepítésnek, a munkások nyugatra irányításának kérdése. El van mondva, hogy mily óriás összeg vonatkozó munkába, miután az Emke nem akar csángó fiascot, nem rendszertelen és hiába való kapkodást, nem akarja az itthon tartottakat és befele kimozdítottakat csalódását: de kész házzal várni a mezőgazdasági emporiumokra hozott iparost; templommal és iskolával a lába alatti kihajított földdel szabad polgárrá lett földművest; biztos és állandó gondviseléssel az itthon kiadott munka után néző, pénzkereső kezét.

Hát mi tekintetben „vonatnék el eredeti céljától”, a csikmegei szélesség kitelepítési alap, ha az Emke azt mondán: egyesítsük az erőket, urak; ima én viszem a főterhet; a magy. tud. Akadémia félígmeddig már is megígérte, hogy rendelkezésre bocsátja a Kralovansky alapot; reményünk lehet kincstári jószághoz, sőt egyes földbirtokok már is tettek ajánlatot kisebb földdarabokra nézve; lehet még külön gyűjtés is rendezni a kitelepítés céljára; a szélesség egyet is talán csak megdolgozik; a csángó egyetnél szintén van mintegy negyedszáz ezer megnyerhető tőke; az öröknél deponált összeg miért maradna el?

Hát közdolgokban, magaslatos közöszlára szólni se legyen szabad, mert valaki megharagszik?

Még a közlekedés kísérletét is abba hagyjuk-e, midőn a forumon mozogva, a nemzet érd. kinek letéteményezéseit gyantán, föltétlen kötelezőségünknek kell ismerünk az egymás közt való bizalmas érintkezést, a kölcsönös vártett munkára való megnyerést?

Őnök azt mondják, hogy ahoz a pár ezer frthoz semmi formában seinknek se szabad 100 esztendőig nyulni.

Mi meg azt mondjuk, hogy aut nemzeti kérdésben ily kijelentés képtelenség.

Mi azt mondjuk, hogy annak az összegnek egybeadói azért gondoltak 100 esztendőre, mert az összeget csakelynek, a földadatot nagyon látták, s nem álmódhaták, hogy rövid idő alatt lesz oly nemzeti lelkesedés, mely oly hatalmas intézményt terem, mint az Emke, kinek kezébe az az enyhítő, gyógyító szer már most letehető, addig, míg kivándorló székely, s általában székely-kérdés van.

Azok az egyb. adók egy valóban segítő nagy alapot akartak, azért gondoltak 100 évi kamatoztatásról: ez alap ime együtt lesz. S ha elfogadjuk, hogy nem kell az ebédet addig főzni, míg az éhező meghal, vagy jóllakik másut.

Száz év alatt birodalmak lesznek és vesznek.

Száz év múlva lesznek és lehetnek humán kérdések, de székely-kérdésnek lennie nem szabad.

Ez káromlás volna magyar államiságunk, nemzeti életképességünk ellen.

Azt az összeget rendeltetésétől nem a magyar társadalom akarja elvonni, hanem az, ki itéletnapig akarja őrzeni.

A háttér — ha egyáltalában létezik — nem a magyar társadalom részén van, mert hiszen tartalék nélkül mindnyájunk szeméi előtt folytak az Emke dolgai: de talán előbb azok részén, kik az érdeklődő közönség barátságos kérdészködésére haraggal válaszolnak.

Am a székely kérdést nem szóval fogjuk megoldani, hanem pénzzel.

Nem szétvonással, hanem festővéri közös indulattal.

A gyermeket elhívták az oldala mellől, hogy anyjuk valamelyik barátjának legyeken bemutatva, s Magda kiment a sátorból, ment, s a vidám tömegből elkülönítve egyedül állott; és látta midőn Sir Alicék Etnelről ott hagyta a teázó sátrat, s a kisebbikbe mentek, hol a jutalmakat osztották ki; ekkor elfordult s fájdalmas szívvel ült le a sövény mellé.

Hogy mennyi ideig ült ott, azt ő sem tudta, de a nap hanyatlott, s a bükk fák meggett a nyugati égr arany és bíbor tömegé változott, midőn a Mowbray Grace éles hangja felriasztotta.

Lockhart kisasszony, Lockhart kisasszony, mindenütt kerestük, és mama úgy haragszik!

— Már nagyon késő van!

— Kiosztották a jutalmakat? kérdé Magda, miközben felállt, s homályos tekintettel nézett maga körül.

— Oh, régóta. Etnel néni karpereczet kapott.

— Kérem, jöjjon hamar, mama a mi kocsiunkban jön haza.

A mennyire bennült tagjai engedték, Magda követte a gyermeket a Mowbray kocsi közelében összegyűlt társaság felé; a többi járművek közül már sok elhagyta a tért, s a gyalogosoknak egész árja tödult a kapuk felé.

Sir Alicék Danecourt kisasszonynak segített a prémes fölöttőjét feladni. Mowbrayné, azon ószinte öröm dacára, mit a lesterésre Sir Alicék között levő viszony látszólagos előhaladása okozott, mogorván s büszkén állott a kocsi mellett.

— Maga nagyon megelégedett magáról — mondá hidegen, a mint Magda feléje közeledett. Nem az én kötelezőségem magára várakozni.

Más alkalommal ezek a szavak, de még inkább a modor, mellyel mondva vol-

Részünkről mindig a szelid és tárgy hang megtartásáért esedezünk, a hányzor közösen feltett kincsinél, az Emlékéről van szó, s hisszük, hogy a mint e cikkek megtartottuk, meg lesz tartva az a kérdés korábbi tárgyalásában.

Mert e kérdés, végleges megoldásig le nem vehető a szönyegről: de viszont az Emléknek Csikmegyére szükség van.

MINDENFELE.

Kolozsvár, november 8.

— Az erdélyi iparszövetkezet

megalakításának ügyében az Emke fölkérésére Benigni Sámuel kolozsvári iparosgyári elnök — miként ezt szóval az „Lipa Erdély” szerkesztőjének kijelentette — legközelebből megteszi a kezdeményező lépéseket. Először egy szűkebb körű, 5-6 tagu értekezlet tartatik az iparosgyárat helyisében Kolozsvárt. Ez megállapodván az összehívás kerete és módjaitól, fogat a megfelelő erdélyi részli ipartestületek képviselői küldésére fölkértenek.

— Templomszentelés.

A Besztercezen unjon épített ev. ref. templomot — mint nekünk írják — a múlt vasárnap szentelte fel Szász Domokos ref. püspök nagy közönség jelenlétében. A templomot nem a református hitközség építette, hanem Bartha Dező, Szolnok-Doboka és Beszterce-Naszód megyék főispánja gyűjtötte össze az építésre szükséges pénzt. A felszentelési szertartás után diszebed, este pedig műkedvelői előadás rendeztetett, mely alkalommal „Bibor és gyász” című történelmi dráma került színpad színpad közönség jelenlétében.

— Egyházi ünnepély.

A brassói evangélikus magyar esperesség ünnepélyes kihirdetésére vasárnap délután rendkívüli esperességi közgyűlés hívott össze Csernátvára. A királyi engedély kihirdetését a megye összes magyar evangélikus egyházi felőrai harangozással fogadták. Az ünnepélyre az összes egyházi felügyelők Brassóba érkeztek, honnan Csernátvára mentek, hol a csángók, élők, papjaikkal, nagy ünnepélyességgel fogadták a vendégeket.

— Csak minél vigabban!

Balog S. zilahi ügyvéd szakácskát irt egy budapesti jogászlapon az ügyvédek országos megteremtő nyugdíjalapról s azt a csángó fölkészítést teszi, hogy tanácsulatok rendezésével a kérdést nyelbe lehet tenni. Végül ajánlja, hogy bait kell a fővárosban rendezni, a jegyek elárúsításáról gondoskodni — mondja a szakcsikk — a mi vgreghajtóink. S végre költői hangulattal jegyzi meg: „Megtánczoltattok az egész országot!” — No ez szép lesz.

— Az erdélyi részli ipar mindenfelé

kezd tért hódítani. Az orsz. kereskedelmi muzeum nagyjedemű igazgatója Németh Imre min. tanácsos ur mondja, hogy még a Budapest megforduló angol utazók is „varázst” kérnek. Debrezenben Biederman és fia nagykereskedő kiállítás rendezett erdélyi posztó-gyártmányokból, mint a gyarak képviselője. A kiállítás örömmel német meg nem csak a legtekintélyesebb hatóságok közege, a közeli és helyi nagybirtokosok, hanem a nép is. Egytől-egyig a legugyazó elismerésnek adott kifejezést mindenki, nem csak hanem az iparkamara a törvényhatóságokhoz körlevelet intézett, kérve Biederman hazaías faradozásainak támogatását. Pancsován szintén araktér létesítették. És bór gyártmányokra a pancsovai piacon különböző brassói cégeknek már ügyvivőinak s különösen a csutarak, pipák, tapló-

tak, vérg sértette volna Magdát, annál inkább, mert először történt, hogy Mowbraynének oka volt őt állására emlékeztetni. De most alig vette azokat számba. Balla bámulat a zöld bársony ruhás szép leány, mint ha most látta volna legelőször; — de hirtelen magához tért, valami mentésért rebegett, a mit viszont Mowbrayné nem vett számba.

A gyermekek felültek a kocsi, a Mowbraynének egy parancsoló mozdulattal Magda is követte őket.

Ez idő alatt Sir Alicék felségítte Etnel a phætonba, a pokrócot megigazgatta körülte, de lassan, mint ha e munka nagyon kellemes lett volna. Ezt bevágva, a kocsihoz jött, hogy Mowbrayné segítségét, s néhány tréfás szót váltottak.

— Jól gondját viselje Etnelnek, — mondá Mowbrayné nevetve, amint elhadtak.

— Bizza reám — volt a válasz, amint Sir Alicék a phætonba ült, s a gyeplőt a kezébe vette.

Különös — jegyzé meg Mowbrayné mosolyogva Magdának, egy pillanatra minden bosszúságáról megfeledkezve, midőn kocsiuk a Mowbray Halli köléposzót elött megállott, — hogy azok a tízes szürk sokkal lassabban végzik be utjokat, mint az én lovaim a nehezebb teherrel! — Nemde?

— Én nem találom olyan különösnek, válaszolá Magda mosolyt erőltetve.

S Mowbrayné vidáman nevetett. Tea várakozott reájuk a régi módi csarnokban. Mowbray ur s két három főt kik, eddig a Mowbray Halli társaságot képezték, visszatértek a vadászatról, s a hadaloban lobogó tűz előtt állottak.

(Folyt. köv.)

szemünk szép kelendőségnek örvendő. Ásványvizünk közül különösen a bor-
tói fogy.

— **A marospartusi kincstári vá-
rház** — az összes hozzátartozó épületek —
közlekedési eladás alá kerül. A
megyei tanács az eladásra kijelölt állam-
törvények között e hivatást is, mint eladandót
tekint meg. Beosztása 110.160 frt. Az ár-
s nem sokára kiírják.

— **Farkasok.** Szavahihető szem-
tanál halljuk a következő csiklandós törté-
net: Tegnapelőtt este-té a monostori erdő-
gyalogútján két sz. lászlói paraszt em-
berrel hazafelé. A mint az edő szélhez
közeli, az erdőből három természetes ordas bu-
kkant lassu halogással feléjük. A két em-
ber szempillantása alatt felkúporodott az
erdő álló törpe vén fűze, s onnan néz
tartás szemet a feléjük czudar indulá-
sát ásitó fenevadokkal, melyek elége-
dőségüknek hosszu elnyújtott üvöltés-
szavak háborzókató kifejezést. Az egyik
szem végül kitalálta, hogy a fergeket
nem kell elriasztani. Letépett egy dara-
n szubájából, abba belecsavarta a ma-
ni, hordott marhalovelket, s az így ké-
szítést meggyújtva, hirtelen elhatáro-
ta az ordások elé ugrott. A hatás nem
maradt el. Az ordások elináltak. A bátor
paraszt nevetve mesélte el találkozás-
át a „fergek”-kel, másnap; de hozzá-
adta, hogy nem akaródzik neki „da capo”
színi hasonlót utónálkölni. — Farkas
színi hasonlón nem ritkaság a kolozsvári ha-
tár.

— **Halálozás.** Turán László, a
nagy és leánya nevében fadjalomtól lesújt-
jelent, hogy a jó nő és édes anya
maria Lászlóné született Gálfalvi Vil-
mos 5-én életének 44-ik évében
szíven szíven után jobb léte szende-
Désfalván. Temetése f. hó 7-én volt
elő. Áldás poraira.

— **A torda-aranyosmegyei ta-
nítótestület** az évi közgyűlést nov. hó
10-án tartja meg Tordan a polg. iskola-
teremben a következő tárgysorozattal:
1. 10-én, d. u. 4 órakor előterjesztés.
2. 11-én, d. u. 9 órakor: 1) Elő-
terjesztés. 2) Törvényi jelentés. 3) Bizottsá-
gi kiadványok a pénztár, könyvtár, irattár
üzemeltetésére, a szavazatok beszedésére és
nyilv. tanítás megkezdésére. 4) Hogyan
szervezzük a nép között a társas ös-
szefogásokat? 5) A tételtől érkezők Mol-
nár János kocsári tanító. 6) A református
iskola Belső István által tartandó nyilv.
tanítás megkezdése. 7) Déltűn 3
órákor. Az óvodák és gyermeknehelyek
üzemeltetése. 8) Bizottsági jelentés
9) Időtartások tárgyalása. 10) Bizottsá-
gi kiadványok a jegyzőkönyv hitelteliségre.
11) A közgyűlés beírása. 12) Este 6 óra-
kor hangverseny az orsz. tanító arházzu-
sán. Midőn a közgyűlésre egyesítettünk min-
tájakat tisztelettel meghívjuk, egyuttal
kérem a vidéki kártyasíjakat, hogy elszál-
lították igényeiket nov. 3-ig jelentésük be-
járására. Andráss rendbizottság elnök urhoz.
A torda-aranyosmegyei tanítótestület
székhelyénél. 1887. október hó 8-án tartott
közgyűléséről. Gáspár Balázs elnök. Iz-
sák Márton, titkár.

— **Gyászlap** tudatja Köteles
Jánosnak a nagynevű Köteles Samuel böl-
csész tanár és író utolsó sarjának Kézdi-
helyen f. hó 7-én élete 86-ik évében
hirtelen elhunytát. Halálát f. fogarassa szál-
lanták a családi sírboltba.

— **Filicestély.** Sepsi-Szék-
gyula a nögyelet szombatban tartotta meg
első jótékony célu filicestélyét s — ke-
sőbb este töltek együtt a város intel-
gensebb elemei. A program számai kö-
zül különösen Nagy Elek ur hegedujátéka
szíves D o m j á n István tanár szava-
it tapsolták. A jövő estély szombatban
és ettől több sikert várnak.

— **Szilágysági hírek.** Filicestély-
rendeznek Tasnádon a kaszinó he-
lyén november 12-től kezdődőleg két
menként. — Országos vásár lesz Tasná-
don a hó 11-én, mely a téli árak beszer-
zésre szorítók. — A szilágysági vasut
székhelyét Nagy-Károly és Zilah közt
megállapította az igazgatóság. A vas-
út felülvizsgálása a hó 15-16-án, a meg-
nyitás körülbelül 24-én lesz.

— **A német trónörökös** állapo-
tát igen „komoly és aggasztó hírek” ke-
szítik. Torokdagánata — hír szerint —
kezde képződni, hangja rekedtebb, mint
előtt volt és az angol orvos tanácsára,
ki a trónörökös mint Mackenzie helyet-
se kezeli, a trónörökösnek Mackenzie tá-
nárilag szolítottól föl, hogy jöjjön ha-
latlanul San-Remóban és vizsgálja meg
a trónörökös. Attól tartanak, hogy
már a tételt kell végezni.

— **Százmillió frankos alapít-
vány.** Hirsch Mór baró, a jótékony-
tevényt híres párisi bankár, ismét mesés
százmilliókkal segélyezni nyomorban sín-
yelt hitorszoit. A dús gazdag bankár, ös-
szesítve Európa valamennyi zsidó jótékony
tevényt ezek közt s a z m millió
frankot oszt fel, hogy a szegényeket se-
gítse vele. Hirsch baró titkárja Vene-
tani két hete Oroszországban jár, a hol
megkezdte a kijelölt adományok szét-
osztását.

— **Kivégzés.** Tübingenből jelentik:
az egyik Francziskát, ki kapzsiságból olaj-
lámpát szítt, s aztán elégette nyolcz éves
leánykáját, szombaton kivégezték.
A gyilkos asszony bűnét banya halt meg.

— **Kis hírek.** Postarablás volt a napokban
Balatonfűrden. A szekrényt ismeretlen tettesek feltör-
ték s 800 frt készpénzt elraboltak. — A legújabb
hajviselet Berlinben a hamis hajból készült czopf, mely
60-65 cm. hosszú s két háromnegyed hajfonatból áll.
— Szegeden Futó István oly kegyetlenül elverte a fo-
leségét, hogy most halálos sebekben fekszik. — Filá-
delphiában a múlt napokban érkezett meg Washington-
nak Berlinben készült nagy lovasszobra. — Meg-
szólt a B é c s b ő l múlt hó 3-án Kanovics
Géza budapesti születésű tartalékos katoná, mivel utá-
nyait hamisított s félt az elfogatástól. Még mind hasztalan
körülik. — Debrecezen a múlt héten az élve szü-
letett száma 40 volt s ezzel szemben meghalt 28
egyrén. — A kúba ugrott Debrecezen Budai Juli-
ána nevű leány, hulláját egy hét múlva találták meg.
— Pauler emlékművet tartanak holnap délelőtt
Budapesten a városház termében. Az emlékszókat dr.
Schmier Aladár e. t. tanár mondja. — Két rab-
gyilkosság történt tegnapelőtt. Egyiket Beregszegi
Muzsaly nevű községében, másikat a Badacsonyan kö-
vették el. Az elsőnek Székely Lajos birtokos, a máso-
dikkak Vörös Benedek falusi gazda lett áldozata.

VÁROSI HÍREK.

— **Hangverseny és matiné.** A
helyi Ferencz-József tudomány egyetemi
kör tegnap tartott népes közgyűlést elha-
tározta az idén is a matiné és hangver-
senyek rendezését, megválasztva egyszer-
mind a rendező bizottságot. A hangverseny
rendező bizottság tagjai bizottság elnöke baró
Kemény Árpád, gróf Almási Imre és Ge-
nensich Gusztáv lettek előzőkkel megvá-
lasztva; a matiné 9 tagú rendező bizot-
tságának, elnökül szintén Genersich Gus-
táv kérészt fel. Az előzők és a rendező
bizottság tagjai reményleni engedik, hogy
a múlt évhez hasonlóan az idén is sikerül-
ni fog az ifjúság nyilvános működése iránt
érdeklődést kelteti s ehhez képest élvezetes
programot nyújtani. A tegnapi gyűlésen
határozta meg az is, hogy az egyetemi
tanárok tiszteletbeli tagokul kéreseknek fel
a körbe való irakozásra.

— **Kitüntetett iparos.** Ferenczi
Ignác helybeli cipészmeister a király lá-
togatása alkalmával a felségének egy igen
szép kivitelű magyar csizma ajánlott fel.
— O Felsége az ajándékot elfogadta s ud-
varmesterei hivatala útján viszonzásul ér-
tékes gyémánt mellűt küldött Ferenczi-
nek. A király ajándékát ma délelőtt teljes
tanács ülésben Albach Géza polgármester
meleg beszéd kíséretében adta át Ferenczi
Ignácznak.

— **Nekrológ.** Csikmadarasi Péterffy
Domokos kir. törv. elnök, a maga, neje Ce-
bi Pogány Ilona, valamint osikmadarasi Pé-
terffy Ferencz, neje Kremer Mária és gyer-
mekei, egy távoli rokonok nevében szomo-
ruan tudatja, hogy édes testvérök, az ille-
tök sógorjók Csikmadarasi Péterffy
Mária, a róm. káta. elemi leányiskola tani-
tonője, folyó hó 7-én reggel 2 órakor élete
32-ik évében, a halálközeli szentségök
áhitatos felvételével, hosszas szenvedés kö-
vetkeztében elhunyt. A megboldogultnak
földi részei folyó hó 9-én d. u. fél 3 kor
fognak a róm. kátholika egyház szertartása
szerint, Paris-utca 4. számú lakásáról a
közös sírkertbe szőlő pora mellé örök nyu-
galomba tétetni. Halhatatlan lelkéért az en-
gessztől szentmise áldozat 10-én d. e. 10
órákor a Plébánia templomban az egek ur-
nak bemutatni, mely mindkét végtiszte-
lettéle rokonok és barátok szomoruan
meghívhatnak. Áldás emléken! Béke porain!

— **Halálozás.** Számos tagból álló
család és széles körű rokonság tudatja kis
selymosi öz. Gyergyai Ferencz szül. Der-
szí Bartna Zsuzsannának f. évi november
7-én életének 83-ik évében történt elhuny-
tát. Ama kiválasztottak egyike volt e nő,
kiket a gondviselés azért áld meg az évek-
nek sokaságával, hogy szép és nemes élet-
pályát fussanak meg övéik boldogítására.
Temetése f. hó 9-én délután fél 4 órakor
lesz szentgyázhozta 5. sz. háztól. Legyen
csendes álma!

— **A tarcnai legelő** delelő helyén
már a befásítás foganatba vétetett, mely
körül fáradatlan buzgóságot fejtenek ki
Nagy Mór tanácsos és Magyar Géza mezei
rendőrök, kik mindent elkövetnek arra
nézve, hogy ez égető szükségét pótoló be-
fásítás minél előbb megvalósuljon. Tegnap
Albach Géza polgármester is megtekintette
a munkálatokat és a fölött megelégedését
nyilvánította.

— **Fura történet.** Személyek: férj
és nő. Férj: törpe, vörös orru, ötvenhét
éves, csizmadia, büntetve nem volt, lakása
Kolozsvárt. Nő: huszonkét éves, karcsu,
erős, szikrázó szemű, eleven, lakása hely-
ben. A férj tulajdonsága: szentimentaliz-
mus; a nő: hirtelen harag, gyors szűkös.
— A dolog úgy történt, hogy a fiatal as-
zony a minap nem eresztette haza az urát,
okul vetvén, hogy „megest beorgonált” (ré-
szeg volt.) A férj viszont elkéserevő pa-
naszkodott a szomszédoknak, hogy a le-
fűggyőzött ablak mögött Kanonier-csiz-
mára vert sarkantyúnak a pengését hallá.
Másnap reggel nagy méreggel, s ökleinek
ide oda rángatásával adá tuitára a me-
nyesekének, hogy semmint ő valjék szarvassá,
inkább őt (az asszonyt) teszi egyben lóvá,
s olyan szoros hevedert szíjjaz a nyulánk
mindensége köré, hogy belehal. Az asszony-
ban fölébredt Éva, s hallgatott. Tegnap
reggelre eltűnt. A férj rosszat sejtve ro-
hant át apóssához, s aggodalmasan tuda-
kolta, nem látta-e asszonyát, mert (s itt
ismét haragra lobbant) valószínűleg meg-
szólt a szeretőjével. Az apó hátrátel-
ceseden a kezét, s sajnálkozva kérdezte:
„Melyikkel?” — A boldogtalan férj haza
rohant és azóta — pakol. Megy. Világá
megy...

— **A trencsintéri parkban** teg-
nap egy reszketős kezű, tudóveszes tisztos
őreg urat így szolított meg egy pusztulásba
veszendő fényű fáska: „Oltalmazda aján-
lom magam, oh polgár!” — A tudóveszes,
tisztos őreg ur bamula horkant hátra a
beszélő fa láttára, de hirtelen ránezett a
park bejáratahoz állított táblára, melyen
ál írva: „A park ültetvényei a művelők
község oltalmát kérik.” — s egyben meg-
nyugodott. Az ültetvények tehát oltalmat
kérnek. Ejnye, de furcsa ültetvények ezek
az ültetvények.

— **Csendes napja** volt tegnap a
rendőrségnek sűrű setét éj volt, tele sárral
s ilyenkor nem jön kedve különben mulatni
szereplőknek éjjeli státnak. A rendőri őrá-
ratok csak léptek kopogásának viszuha-
ját hallottak. Még a zárókat is pontosan
betartották a korosmarosok s dologtalant
sem kísérték dolgozóháza. Egy szóval a rend
olyan volt mint a — mint.

IRODALOM.

* **Az „Ifjú Erdély”** legújabb száma ma
jelent meg. Ez is mint a megelőzők gondo-
san van szerkesztve és értékes közleménye-
ket hoz. Tartalma hűvetkező: Kisiparos és
nagyvállalkozó. (Központi és vidéki hang.)
— Forrásmunka a szakszótár. — Az er-
délyrészi ipar értékeiben. — A honvédség
börnemű-szükségleteinek tárgyában tartott
értekezlet. — Tarsulati élet. (I. A kolozs-
vári tarsulat. II. Erdélyben másutt.) — Az
„Ifjú Erdély” eredeti hírei. — Hirdetések.
— Melléklet: kihúzott sorsjegyek hiteles
értésteleje.

* **Kolozsmegye** földrajzának II-ik ki-
adását a kolozsmegyei népiszkola 3-dik
osztálya számára a szerkesztők saját ál-
rendezték. Pár nap alatt készen lesz s pé-
danyonyonkint 25 krajczárjával Szentgyör-
gyi Lajosnál, Bánffy-Hunyadon megrendel-
hető. Portot nem kell fizetni, ha az összeg
előre beküldetik.

* **Négy mese.** Posa Lajosról, a je-
les ifjúsági íróról újabb kötet jelent meg
Szegeden Engel Adolf kiadásában. A ke-
mény kötet s díszes kiállítású kötet négy
gyermek mesét tartalmaz verses feldolgo-
zásban s hat igen szép kivitelű színes kép-
pel élénkítve. Ötmeik következők: A há-
rom arany halacska. — Eger gyűlés. — A
kis föld. — A tizenkét fekete varjú. —
Pósa utóbbi időben főleg az ifjúság részé-
re ír, s nem egy sikerült kötet jelent már
meg, s ez utóbbi is igen derekas munkája
a jeles fiatal költőnek. E kötet is kedély
nemesítő olvasmány, melyet sok haszonnal
olvashat az ifjabb nemzedék. Ajánljuk e
kötetet a szülők figyelmébe. Ár 1 forint
20 kr.

* **A protestáns népkönyvtár** havi fo-
lyóirat nov. füzete a következők nagyobb
közleményeket hozza: A halottak napja.
Hörk Józseftől. Az ima. Sz. B. től. Hit
és szerelem. Kolozsi Elvirától. A tekin-
tetes asszony. Pálóczi Czinke István-
tól. A bölcs mellől. Török Józseftől. A
sárkányirtók. (Vége) Boross Mihálytól.
A paraszt-szoknya. Madarassy Lászlótl.

MŰVESZET.

* **Nemzeti színház.** Moliere est volt
tegnap a színházban, a mi azt jelenti, hogy
a közönség egy klasszikus vigjáték műve-
zetében részesült. Színe került a „Képzelt
beteg” Moliere egyik legmulatósabb dar-
abja. Argant, a főalakot E. Kovács Gyula
játssza művészetének egész erejével és ö-
ntudatosságával. A darab cselekvényeinek
szálat kerében tartó Toinette Ditróiné
melyesítette. Moliere majd minden vigjá-
tékaiban színen van ez alak más néven
ugyan; de hasonló feladattal Toinette egy
tűzről pattant polgár leány. Csupa élet,
kedély és éles ösűség, ki vele született
természetes eszének egészséges logikájával
oldja meg a cselekvényeket, teszi nevelés-
gessé a nagyképűsödők doctinát, s így
központja a körüle — mondhatnók — általa
történendő cselekvényeknek. Ditróiné nem
volt az. Halvány alak volt, ki sokat moz-
gott, beszélt; de élet és kedély nél-
kül, úgy j a t é k mint beszéd b o n .
Solti Teréz k. a ezuttal is csak megerősít-
tett a haladásához kötött remények minél
hamarabb megvalósulásában. A pompás
összjátékban kivüle Ivánffy, Szentgyörgyi,
Megyeri, Németh és Fenyvesi derekasan vet-
tek részt. A felavatási jelenet, melyben a
darab komikuma kulminál kihagyatott, a
mi némileg csökkentette az előadás sikerét.

* **Székesfehérvárt** a Csóka Sándor tá-
rsulata szép pártolással örvend. Az ottani
lapok különös dicsőréttel emlegetik Rónay-
né Balog Etel nevét, ki Feleki színházban a
fővárosi közönségnek is kedvence volt.
Az „Erdő szépe”, „Falu rossza” s az „Utó-
só szerelem” főszerepeiben viharos tetszést
arattat. A „Koldusdiak”, ban Bácskay Julcsa
arattat diadalt. A társulat tehetséges tag-
jai még Breznay Anna, Agb, Ilona, Breznay
Tollagi stb.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Béret 43-ik szám.
Kolozsvárt, 1887. november hó 9-én.
UFF KIRÁLY.
Operette 3 felv.

Színházi pletykák.

V.

Irva van: „a ki fegyverrel bajlódik, fegyver ál-
tal hal meg.”

Szerkesztő ur! Ez a tudat — mióta itt az u-
ságlapban eljárát a szám — mérgező kigyó gyantát
ragdolt a lelkiismeretemen. Nemrég egy bájos kis hölgy
— kinek a ruhája suhanása dobogásba hozza a szíve-
met — kifigadta belőlem a lelkiismeret. Ezt én az ő
szép szívetől olvastam ki. Csak az vigasztal, hogy a
„hűség vásárán” voltunk mind a ketten: t. i. egy fény-
képészeti teremben.

Denikve: a legnagyobb ovatoosságra van szüksé-
gem. Pletykázkodásaim miatt egészen a tolvaj sorsára
jutottam: csak a sötétben merek járni. A száma laka-
tot tettem s így ha valamit megakarok tudni, mit más egy-
szerien az arczokból kitanulmányozni azt, mit más egy-
szerien megkérdezem. De érem magamban a lelkiismer-
etet, — hallom szavát s attól való félelmem, hogy re-
vanchékpen agyonfognak engem is pletykálni — igen
nagya nőtt. S lám ugy cselekszem mégis, mint az a
pille, a melyik beleszáll az égő gyertyalángba.

De mindegy! Megérdemlik azok, kikkel bibelöl-
ni szoktam, hogy egy kis tüzet fognak tőlük. S így —
ha már nem bírok magasságon repülni, — meg-
van az a melegségem, hogy megperzselt szárnyakon
repülök. . . .

Eloszedtem tehát a Lavyar tudományát s bele-
nézek a Réthly Laura arczába. Az van írva ott: érzem
erőmet, de nem akarok mindig az e l s ő lenni. Tu-
dom, hogy hangom a kismadár hangja, a mely ha meg-
szólal, a fák, virágok, a lomb és füvek, a patak . . .
az erdő és mező elhallgatnak s figyelik azt, a mit da-
lomban nekik bírói és örömről, szenvedésekről és sze-
remlől beszélnek. Vagyok ha kell a kis vicomte szabó-
néja, ha kell Uff király jegyese; megszokom ha kell
s leszek „szökött asszony”, ki után bolondul a falu if-
ja vénéje; nevetek és sírok s repogós táncot járok,
olyat, hogy bolondul minden legény. S teszem mind ezt
gyönyörűséggel, mert énnekem a színpad legelő sorban
nem kényerem, hanem szerelmem. A szerepektől én
nem beteg leszek, de meggyógyulok azoktól, ha beteg
volnék. S ámbár nő vagyok, igen nagyon hin sem va-
gyok, mert bennem nem a nő, hanem a művésznő
akar tetszeni. S ámbár hogy szeretem a közönség tap-
sált, nem akarom azt kiereszkolni. A mi adva van
csak ugy jó, ha szívöl van adva.

Ilyesmiket olvasok le a bájos kis primadonna
arczáról. Ö beszél nem én! Azért hozzá toldani semmit
sem akarok.

Az embert egymás után érik a benyomások az
életben; az ellentétet hihetetlen könnyűséggel találko-
nak. Napirenden van, hogy ma a „Mikádót” nézzük,
holnap „Iskariot”-ban találkoznak egymással. Szinte
jól esik látnom körülte Réthlyt és Fáy, a megtestesült
operettet és tragédiát. Ez az arcz világot mozgat, Ko-
moly szenvedélyről beszél. Bevallom, itt nehezezem
esik a „tanulmányozás”. Olyan benyomásokról kellene
számot adnom, melyeket a kedély épen megőriz, de a
melyek papírra dova halványak és erőtlenné válnak.
Látni kell, a mint e leány „Sarah”-ban az emberi szívbe
oltott véres szenvedélyekkel magával ragad; érezni
közvetlenül a „czigány grófnő” szeméiből cikázó vil-
lamokat, azt a melegséget, azokat a valódi érzéseket,
melyekkel eláraszt s felelteti, hogy színházban vagyunk
s hogy csak festett képeket nézünk. És aztán remé-
nyeket szövünk s látjuk fényleni azt a csillagot, a mely
a magyar művészet egén egykor teljes fényében fog
ragyogni.

És míg e szenvedélyekből alkotott lélekben el-
gyönyörködöm, megűti fületem egy kis madár csicsér-
gése, olyan kedves, olyan egyszerű, de olyan elbájoló,
mint az a bolya, melyhez hasonlít. A kis Madeleine . . .
A mi közönségünk régi kedvence, a kolozsvári színpad
nevelője, a ki az ártatlan, a természetes, vidám és mo-
solygó szerelmet, a fiatal leányok szív titkait és vá-
gyait annyi művészettel interpretálja. A felgyógyult
s elöttünk njra megjelent Gyó Lináról beszélnek. Adja
ég, hogy ez édes gyermek messze kerülje minden földi
baj, a mely huzamosabb időre megfoszthatná a közö-
séget tőle! . . . Legutóbb „Sarah grófnő” nyert igen
sokat a kisasszony fölötté. Melen ohajtjuk, hogy
helyét ne legyen kénytelen arra nem nyitott teljesítő
pótolni.

* * *
Szerkesztő Ur! Azt hallom, mindig, hogy a szí-
pad cultur-missiót nem hivata teljesíteni. A milyen
igaz ez, olyan igaz az is, hogy e missiót — a mi föl-
világosodott körünkben — a színpad teljesíti is. Így
például Budapestén a „Fejő leánnyal” elragadták a fő-
város jelelt zslés közönségét; minálunk pedig „Uff
király” tetszett, hódított és elbájolt. Szekspir, Moller
megelégszenek fölhalazz. . . de hát ezek a régi komé-
diák ok aligha is tartanak többre igényt. Ez azonban
nem azt bizonyítja, hogy ezek a klasszikusok, hanem azt,
hogy ezuttal már a „Romeo” és „Képzelt beteg”
szerepét „Uffok” és a „Fejő leányok” veszik át. Végre
is az a jó, mi a közönségnek tetszik s a közönség maga
fogja meghatározni, mi az, mivel szellemét táplálni ki-
vánja. . . .

A repertoiren kevés a dráma. Nem a modern drá-
mákat értem, ilyen van elég. De az, mi irodal-
munk és a külföldi irodalom kincse, ugyszólván a sutt-
ban hever és nem jut eszébe senkinek e porlepte mű-
vekre gondolni. Nem ám!

A publikum meg nem nézi, — az intendatara
pedig 20.000 frt subventió mellett kísérleteket nem te-
het. Nem csoda hát, ha a színház olyan erői, mint Ko-
vács, Ivánfy, Fáy, Solti stb. stb. ugyszólván paragon
hevernek, vagy egyéniségükhöz nem illő szerepekben
küzdöknek a kényszerűséggel. Sokan panaszkodnak a
színház túlságos operett-népszími irányra ellen, és nem
gondolják meg, hogy a panaszt nem a színház vezetői,
hanem a kormány és a közönség ellen kell intézni. Az
ország második mintézetének jut 20.000 frt subventió,
a budapesti opera balletjei pedig száz és százszereket
emésztenek föl. A mig egy ballet kiállítása 60-70 ezer
ruba kerül; addig nincs olyan panaszolóni a kolozsvári
színház igazgatóságának eljárása miatt, a mely kényre-
telen napról-napra lesni, mi az, mi tetszik, mi az, mi be-
hajlja legalább a kényeret.

És így szépen megszülemlik fejbenem egy —
vezérezkik, ha véletlenül az utczán nem találkozom az
intendánsal, a ki nekem, minket közelebbről érdeklő
dolgoiról beszél igen sok szót és érdekeset. Így pél-
dál meg tudom tőle, hogy egy gyönyörűen írt dráma
van készülöben, a ki nem más, mint a „Mór herczeg”
s a kinek a teremtője egy erős tehetség: Abonyi Árpád.
Ez az érdekes. A szép az, hogy a nagyváradiak egy
nagy társaságban átrándulnak ide mihozzánk három

estére, végignézni három előadást. Tőlük szép, — mi-
nekünk örömdetek. Ha nem csalódom ez expedíció már
e hét végén betoppan.

Továbbá: hozzászokván az őszi hűvös levegőhöz
urak és hölgyek, véget fognak érni az örökös beteges-
kedések. Gerő Lina arczából itélve, olyan egészséges
marad testben is, mint lélekben az. Serédi kisasszony
— ki legutóbb Laculiban valóban megnyerő és szép
jelenség volt — keményen föltette magában, hogy az
egész sáison alatt egy napig sem lesz beteg.

Mem is illik ahhoz az eleven, piros arczhoz a
betegség csunya halványossága, miben a hitetlenek haj-
landók mindig kételkedni. Egy szóval: a másor nem lesz
kivéve örökös változásnak, mi a színházunk kárt, a kö-
zönségnek bosszuságot okoz. Remélem, hogy a beteges-
kedések megszűntének constatálásával kellemes hírt kö-
zöltem a közönségnek.

. . . Jöjjön egy messiás, a ki toldja meg e
hirt avval, hogy a színháznál, meggyökerezett összes
betegségek — minők az itt ésség, pénzügyi nyava-
lyák és a többi — gyökeres orvoslást találhat olyan
Valaki által, kit mi magunknak el sem tudunk kép-
zelni!

Laurinus.

Jótékonyaság.

A gyergyó-szt.-miklósi ipartestület a
folyó évi márczius 15-ét itt először ünne-
pelve meg, a nagy nap emléké azzal tet-
te emlékeztetéssel, hogy egy „iparos önképző
kör” alakított, még pedig úgy sikerrel, hogy
ez idő szerint a kör összesen 147 rendes,
pártoló és alapító taggal bír, a mi a he-
lyi viszonyokat tekintve, nem megvetendő
szám.

A kör létesítésére anyagi tekinta-
tetben nyilván nagy elismerést és köszö-
netet érdemel a helybeli intelligensebb osz-
tály, mely áldozatkészségével ez alkalom-
mal is megmutatta azt, hogy a szép, jó és
hasznos dolgok előmozdítása szíven fekszik.

Ezen iparos önképzőkör ez évi szept-
ember hó 11-én saját alapja gyarapítására
a Nyirben nyári mulatságot rendezett, s da-
czára az akkori változó időjárásnak, mely
a részvételtől számtalanokat visszatartott:
s dacára annak, hogy épen azon napon
igen sokan voltak a csik somlyói mária
nevenapi bucsun, a kik — máskor tartva
— a mulatságban részt vettek volna: a
csak férfiak által fizetendőleg 40 krban meg-
határozott csekély részvénnyel mellett is
szép eredménnyel sikerült az.

Ezen mulatság folytán a felülfizeté-
sekkel együtt befolyt összesen 59 frt 10
kr, kiadás volt 24 frt 61 kr, s így az ö-
nképző körnek 34 frt 39 kr tiszta haszna
van belőle. — Felülfizetéseket tettek: Lá-
zár Gyula, Balázs Mihályné, Görög Joáchim,
Lázár Menyhért, Stankovics Miklós, Tichy
Ede, Ifj. Vákar István, Kiss Sándor, Róth
Mihály 60-60 krral; — Hoehschild Lajos,
Agg Tivadar, Jakab Benjámin 20-20 krral;
Strasszer Antal, Páldeák István és dr. Fejér
Dávid 10-10 krral. Fogadják a nemes ügy-
barátok halás köszönetünket.

Gyergyó-Szt.-Miklós 1887. november
hó 5-én.

Róth Mihály M. Deák Pál
elnök. titkár

KÖZGAZDASÁG.

Szédelgés vagy hitelrontás? Gyer-
gyai Jánosnak hívják azt az urat, a kiné-
velen nyilttéri csikkben 75 drb. Népbank
részvényt árult „értéken alól.” A Népbank
igazgatósága utánna járt és megtudta, hogy
Gyergyai János urnak egyetlen részvény
sincs a birtokában; megtudta, hogy Gy J.
urnak sem földbirtoka, sem üzlete, sem mű-
helye, sem hivatala nincs — vagyis, hogy
Gy. J. rendes foglalkozás és rendes kereset
nélkül él. Puszkás Béla ur három izben ke-
reste föl Gy. J. urat, hogy a hirdetés útján
áruba beosztott részvényeket tőle megvásá-
rolja. De Gy. J. ur egyetlen részvényt sem
volt képes előmutatni és eladni. Világos te-
hát, hogy Gyergyai János urnak, midőn oly
részvények eladását hirdette, melyeknek
nincsen és nem volt soha birtokában, vagy
szédelgő célja volt, vagy a Népbank hitelét
törekedett rontani.

Hirdetések.

Sz. 4818-887.

977. (2-3)

k. i.

PÁLYÁZAT.

Gyó-Ujfalú, Tekerőpatak, Kilyénfalva és Vas-láb-községekből összeállított **egészségügyi körben a kör-orvosi állomás** üresedésbe jöven, annak betöltésére ezennel pályázatot hirdetek.

A kör népessége tesz **6300 lelket**, a körorvos évi **fizetése 600 frt**, szabad lakás Gyó-Ujfaluban, vagyosabb lakások részéről a székhelyen 15 kr., a külsőségeken 25 kr. látogatási díjjal ezen felül havonként egy hivatalos körutra díjmentes fuvar állítatik ki a külsőségek által az orvos részére.

Felhívom mindazon **3 évi gyakorlatot kimutatni tudó orvostudorokat** és sebészeket, kik ezen állomást elnyerni óhajtják, hogy az oklevéllel, honossági bizonyítvánnyal és az eddigi szolgálatot vagy gyakorlatot igazoló okmánnyal felszerelt pályázati folyamodványukat **1887. évi december 10-ig bezárólag adják be.**

Gyó-Sz.-Miklóson, 1887. november hó 1-én.

Nagy Tamás,
főszolgabíró.

Kiadó bolt helyiség!

Hid-utcában a Czirjak-féle háznál

egy szép nagy

BOLT HELYSÉG

álványokkal berendezve, decz. 1-től kezdőleg

KIADÓ.

Értekezhetni: **Frölich Árpádnál.**

„Equitable“

Életbiztosító-társaság New-Yorkban.

(Alapított 1859-ben.)

Biztosítási tőke 1886. decz. 31-én 2100 millió frank.

Kimutatott vagyon 1886. decz. 31-én 400 millió frank.

Díj- és kamatbevétel 1886-ban 100 millió frank.

Magyarországi aligazgatóság:

Budapest, Andrassy-ut 1. szám.

Kolozvári főgynök: **Hunwald Lipót.**

958. (4-6)

868.

(5-8)

Császárrolaj

Nem robbanó Petroleum!

Teljesen tiszta, szag és veszély nélküli égő olaj!

Mintán újabb időben a kereskedésekben elárusított közönséges Petroleum tüzveszélyessége méltó aggodalomra adott okot, s ennek megszüntetése többzör élénk vitára nyújtott alkalmat: a fogyasztó közönség az általam forgalomba hozott új gyártmányu Brémai Császárrolaját már annál is inkább szívesen fogadhatja, mert az előbb felsorolt előnyeinek kívül, a közönséges petroleum ellenében több mint kétszer oly nagy világító képessége mellett minden robbanási veszélyt is kizár.

Az én Császárrolajom tényleg 130° Fahrenheit vagy 44° Reaumur = 55° Celsius gyúfokú, úgy hogy az utóbbi időben mindig sünyben előforduló robbanás okozta szerencsétlenségek a Császárrolaj használata teljesen lehetetlenné válnak.

A Császárrolaj előnyei:

a kri-tálytiszta szín,
a csaknem teljes szagtalanúság,
a jelentékenyen takarékosabb elégetés és
az erő ebb világító képesség.

Császárrolaj:

világító képessége 8,25 gyertya erejű,

fogyasztása óránként 38,5 grám.

amer. Standard white petroleum:

világító képessége 6,20 gyertya erejű,

fogyasztása óránként 40 grám.

A Császárrolaj világító ereje tehát 25%-kal nagyobb, s az elégetés 16%-kal kisebb lévén az amerikai petroleumnál, összesen körülbelül 41% esik a Császárrolaj javára.

Erdélyi részére kapható:

CSIKY IMRE czégnél, Kolozvárt, főtér.

1 Kilo ára 40 kr. — 5 Kilo vételnél 38 kr.

FODOR és FIEDLER

ajánlják

az ujkor vívmányai

szerint berendezett

és

minden tekintet-

ben

megfelelő

üzletüket.

Elkészítnek

bármily díszes kivitelű

könyvrendel munkát,

ugyszintén

Autográfai s e szakba vágó

mindennemű

megrendelést.

Jelszavunk! Pontosság, izlés, szoliditás!

HONIGBERGER SÁMUEL!

Hid-utca 2 sz. dr. Groisz Gusztáv-ház.

Ajánlom a n. é. közönségnek kolozvári mű- és henger-malmi liszteimnek

NAGY RAKTÁRÁT,

hol minden időben friss és legjobb minőségű **buzából örölt lisztek** nagyban és kicsinyben kaphatók; ugy kásák és hüvelyes főzelékek.

966. (3-3)

Elárúsítók kedvezményben részesülnek.

Jelszó! izlés, pontosság és olcsó ár!

!!Uj női-divat üzlet!!

Van szerencsém a nagyérdemű női közönség becses tudomására juttatni, hogy a téli idényre

a legujabb ruha-kelmék és díszek

nagy választékban megérkeztek.

Továbbá

RUHÁK és FELÖLTÖK

elkészítése elvállaltatik a legujabb francia divat szerint, úgy szolid, mint izléses kláhlításról kezeskedem.

Vidéki ruha-megrendelésekhez derék és alj hossza kérietik.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve maradtam

mely tisztelettel:

907. (8-1)

MERZA GERŐ.

Jelszó: izlés, pontosság és olcsó ár!!

STEIN és GAMENTZY

vászon és fehérnemű raktára Kolozvárt.

Alólrottak ajánljuk dusan berendezett kizárólagos szőnyeg, pokrócz, paplan, mátrácz, függöny és butorkelme raktárunkat a legutányosabb határozott árban.

Azonnali készpénzfizetésért 2% engedmény.

Vászon és fehérnemű üzletünkbe megérkezett

AZ ŐSZI ÉS TÉLI IDÉNYRE

valódi Prfr. Dr. G. Jaeger gyapju ingek, nadragok, és harisnyák, finom fehér és színes barkétoz, színes flanelek a legjobb minőségben, Harasz kendők, téli harisnyák, női és férfi Harasz és Tricot mellények, gyapju és Himalaya téli kendők minden nagyságban.

Folyó évi november hó 1-étől kezdve finom tiszta gyapju fekete Ternó és Cachmir kelméből állandó raktárunk lesz.

Ez alkalommal a n. é. közönség szíves figyelmébe ajánljuk Rumburgi és más faju vásznainkat, Szepességi asztalneműinket s ki álló szép női kész fehérnemű raktárunkat.

Menyasszonyi kelengyékét a legrövidebb idő alatt pontosan és jutányos árban készítettünk. A n. é. közönség szíves pártfogását kérik

Stein és Gamentzy,

814. (4-20)

főtér a „Rumburghoz“.

BERNHARD TICHO

ÁRUHÁZA

Brünnben, Krautmarkt 18. Z. saját ház

833. Postautóvétel mellett küld: (9-10)

Egy maradék brünni posztoszövet tiszta gyapju, 3-10 méter

hosszu, egy teljes öltözethez való frt 5.—

Egy maradék felsőöltöny szöv. tiszta gyapju, 2-10 méter hosz-

szu, egy felöltőnek való frt 3.50

Egy maradék Palmerston, 2-10 m. egy téli kabátnak frt 9.—

Egy maradék mandarin, tiszta gyapju, 2-10 m. h. egy téli

kabátnak frt 5.50

Egy maradék steier Loden, 2-25 m. h. vadász kabátnak frt 5.—

10 méter hölgypozsót, tiszta gyapju, minden divatos színben

kétszeres széles frt 8.—

10 méter Nigger-Loden tiszta gyapju, legujabb őszi és téli vi-

selet, kétszeres széles frt 5.50

10 méter terno velour, tiszta gyapju, 60 cm. széles minden di-

vatos színben frt 4.50

10 méter kockás szöv. 60 cm. sz. teljes öltözethez frt 2.50

10 méter Valerie-flanell, mosható, félgyapju divatos mintázat 60

cm. széles frt 4.—

10 méter ruha-barchent, mosható, pompás mint. 60 cm. sz. frt 3.50

10 m. Kalmuck, divatos mintak, mosható, 60 cm. széles frt 2.70

10-12 m. hollandi szőnyeg-maradék, nagyon tartós frt 3.60

Egy db. rumburgi Oxford, mosható, jó minőség, teljes 29 ruf frt 4.50

Egy darab Zephir, a legjobb és legdivatosabb, férfi ingeknek és

öltönyöknek, 30 ruf frt 6.50

Egy db. házi vászon 4 negyed 29 ruf frt 4.50

5 negyed 30 ruf frt 5.50

Egy db. king-vászon 5 negy. sz. 30 ruf, teljes, jobb a jennél frt 6.50

Egy db. Chiffon Nr. C. 30 ruf, teljes frt 5.30

Nr. CC. legfin. min. frt 6.30

Egy db. kanavász 4 negyed sz. 30 ruf, lila frt 4.80

Lenből 30 ruf, lila és piros frt 6.—

Egy Rips-készlet, 2 ág es 1 asztalterítő frt 4.50

Egy lute-készlet 2 ág- 1 asztalterítő frt 3.50

Egy lotakáro 190 cm. h. 130 sz. jó minőség frt 1.50

Egy téli kendő 9 negy. hosszú, tiszta gyapju frt 2.—

Egy kettős Velour posztó 9 negy. hosszú, tiszta gyapju frt 3.50

Nem tetsző árak visszavételnek és a pénz visszaküldetnek.

Minták és árjegyzékek bérmentve.

Az edrélyi részek első és legnagyobb

917. (5-20)

BUTOR-RAKTÁRA

SZÖLLŐSY és CSERNYÁNSZKY

CZÉG ALATT

Kolozvárt, Sétatér-utca 20. szám.

Tisztelettel ajánljuk a n. é. közönségnek 18 év előtt alapított, dusan berendezett butorkereskedésünket, melyből a legutolsó divat szerinti, mindennemű és izlésű lak-berendezéseket, átalakításokat jutányosan és jótállás mellett eszközölünk.

Raktáron: kitűnő, száraz, különféle izlésű, fényezett és homályos fabutor

részen kolozvári készítmény

dús választékban: legjobb móddal készített, divatos töltött butorok, Thonet-féle töm. hajlitott munkák, izléses DISZARUK, VAS BUTOR, ESZTERGÁLT CZIKKEK, TÜKRÖK, legfinomabb LÓSZÓR-, AFRIQUE-, TENGERIFÜ- és RUGANYOS MATRATZOK stb. stb.

„Különösen ujjonnan beszerezett HAAS-féle szöveteink-, szőnyegek- és függőnyeinkre hívjuk fel a n. é. közönség becses figyelmét.“

Évek hosszú során át fáradhatatlan buzgalommal és szakértelemmel vezetett üzletünk jó hírneve, biztosítékot nyújt t. vevőinknek, a szolid kiszolgálás irányában.

Kiváló tisztelettel: **SZÖLLŐSY és CSERNYÁNSZKY.**